

 <http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.1782>

Citation: Tiryaki, K. (2020). Amatör futbolcuların benlik saygısı düzeylerinin incelenmesi: düzce ili örneği. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 7(51), 482-488.

Dr. Öğr. Üyesi Kadir TİRYAKI

Düzce Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Bölümü, Düzce / TÜRKİYE,

 0000-0003-4808-6002

AMATÖR FUTBOLCULARIN BENLİK SAYGISI DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ: DÜZCE İLİ ÖRNEĞİ

ÖZET

Bu çalışma amatör futbolcuların benlik saygısı düzeylerinin incelenmesi amacı ile yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu; Düzce ilinde bulunan amatör futbolculardan çalışmaya gönüllü olarak katılan 173 kişiden oluşmaktadır. Araştırma da veri toplama aracı olarak, Rosenberg (1965) tarafından geliştirilmiş kendini değerlendirme ölçeği kullanılmıştır. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışması Çuhadoğlu (1986) tarafından yapılmıştır. Ölçek 63 maddeden ve 12 alt ölçekten oluşmaktadır. Bu çalışmada envanterin ilk 10 maddesini kapsayan benlik saygısı alt ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizi için Statistical Package for Social Sciences (SPSS) 22.0 paket programı kullanılmıştır. Yapılan normallik testi sonucunda, Benlik saygısı düzeyine ilişkin elde edilen p değeri 0,05 ten küçük olduğu için non-parametrik testler kullanılmıştır. İkili gruplarda Mann-Whitney U, çoklu gruplarda Kruskal Wallis Testi, Kruskal Wallis Testi sonucunda çıkan anlamlı farkların hangi gruplar arasında belirlemek için Pairwise Comparison testi uygulanmıştır. Anlamlılık düzeyi ($p < 0.05$) olarak kabul edilmiştir. Sonuç olarak amatör futbolcuların benlik saygısı düzeylerinde yaş, yaşadığı yer, kardeş sayısı, eğitim durumu, baba eğitim durumu, anne eğitim durumu, baba meslek ve futbol oynama süresi değişkenleri arasında anlamlı fark görülmezken, amatör futbolcuların futbol dışında başka branşa uğraşmadıkları, aylık gelirlerinin 501-1250 tl, geniş aile yapısı, annesi emekli olan ve ekonomik kazanç için futbol oynadıkları lehine istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$)

Anahtar Kelimeler: Futbol, amatör, benlik saygısı

INVESTIGATION OF SELF-ESTEEM LEVELS OF AMATEUR FOOTBALLERS: THE CASE OF DUZCE PROVINCE

ABSTRACT

This study was conducted to investigate the self-esteem levels of amateur footballers. The study group was; Among the amateur footballers in Düzce province, 173 volunteers participated in the study. In the research, self-assessment scale developed by Rosenberg (1965) was used as a data collection tool. The validity and reliability study of the scale was conducted by Çuhadoğlu (1986). The scale consists of 63 items and 12 subscales. In this study, self-esteem subscale, which includes the first 10 items of the inventory, was used. Statistical Package for Social Sciences (SPSS) 22.0 was used for the analysis of the data. Non-parametric tests were used since the p value of the self-esteem level was less than 0.05. Mann-Whitney U in pairs, Kruskal Wallis Test in multiple groups, and Pairwise Comparison test were used to determine the meaningful differences between groups. Significance level was accepted as ($p < 0.05$). As a result, there was no significant difference between the variables of age, place of residence, number of siblings, education status, father education status, mother education status, father occupation and football playing time. 1250 ₺, large family structure, the mother is retired, the economic gain was found to be a statistically significant difference in favour of playing football ($p < 0.05$).

Key words: Football, amateur self-esteem

1. GİRİŞ

Benlik, kişinin içinde bulunduğu çevrenin (fiziksel ve sosyal) etkisi sonucu kazandığı değerler olarak adlandırılır. Literatürde benlik kavramı ile ilgili birçok kuram mevcuttur ve birçok araştırmacı benlik kavramını tanımlamıştır. Bu kavram ile ilgilenen kişilerin başında James gelmektedir. James'e göre benlik; bireyin kendisi için söyleyebileceği her sözün veya her şeyin bütünüdür (Bacanlı, 2004). Benlik saygısı, bireyin kendisine inarak değer vermesi, kendisine saygı ve güven duyması, bireyin kendini değerlendirmesi sonucunda ulaştığı benlik kavramını onaylamasından kaynaklanan beğeni durumudur. Benlik saygısının kazandırılmasında spor da önemli araçlardan biridir (Yörükoğlu, 1988.) Bireyin, kendisini nasıl gördüğü, kabul ettiği, ne olduğu ve reddedilmeye ilgili beklentilerini içeren kavram benlik saygısıdır. Benlik saygısı kişinin ne olmak istediğiyle ne olduğu arasındaki farklılıklara yönelik oluşan duyguları içermektedir. Bunun yanı sıra, kişinin kendisini değerli, başarılı ve yeterli olarak algılama düzeyini gösterir. Yüksek benlik saygısına sahip olanlar, gözlemlendiklerinde eşit performans

sergiler ve performanslarını gerçekçi bir şekilde değerlendirebilir. Düşük benlik saygısına sahip olan kişiler ise gözlemlendiklerinde daha düşük bir performans sergiler ve performanslarını gerçekçi şekilde değerlendiremezler (Tufan ve Yıldız, 1993).

Benlik saygısını geliştirmenin en temel basamaklarından biri kişinin insan ilişkilerini daha doyum verici bir şekilde yaşamasıdır. Erikson'un kuramında kişinin güven duygusuna sahip olması diğerleriyle olan ilişkisinden kaynaklanmaktadır (Mitchell, 1990). Kişi hangi yaşta olursa olsun kendini sosyal olarak yetersiz algılaması benlik saygısında da yetersizliğe sebep olacaktır. Çevreden olumlu geri bildirimler almaması sosyal bir birey olan insanı olumsuz yönde etkileyecektir (Corey, 2005). Becerileri yetersiz olan bireylerin evde, okulda, işte ve kişilerarası ilişkilerinde problem yaşayabileceklerini ileri sürmüştür. Sosyal yeterliliği ve kişiler arası iletişimi geliştirmeye yönelik müdahaleler ruh sağlığı konusunda koruyucu ve tedavi edici özelliğe sahip olacaktır (Spence, 2003).

Spor, kişinin hem psikolojik hem fizyolojik açıdan sağlığını geliştiren, davranışlara etki eden, bilişsel ve motor alanda belirli bir seviyeye getiren bio-psiko-sosyal bir olgudur. Ruh ve beden geliştirilmesinde en uygun faaliyet olarak spor gösterilebilir. Spor olgusu; ruh ve beden gelişmesini sağlayan, bunlar arasında koordinasyon ve sosyalleşmeyi sağlayan bir araçtır (Yetim, 2015). Spor, günümüzde toplumlar arası iletişimi sağlayan en büyük kitlesel aktivitedir. Birçok spor dalı olmasına karşın bunlardan en önemlisi futbol olduğu görülmektedir. Futbol, kişinin el dışında bütün vücudunu kullandığı, geniş bir yerde çok sayıda kişinin katılım sağladığı kalelere atılan veya sonucun belirlendiği bir spordur (Göral, Saygın ve Babayiğit İrez, 2012). Sporda benlik saygısı, bireyin kendini yeterli ve değerli olarak görmesidir. Bu da sporcunun yetenek, istek ve başarı durumları ile ilgilidir (Gencer, 2008). Müsabaka sonuçlarının olumlu veya olumsuz olması genellikle sporcuların benlik saygılarını etkilemektedir. Ayrıca müsabaka sırasında sporcunun kendi yeteneklerinin geliştirme çabası benlik saygısının da gelişmesine olumlu katkı sağlamaktadır (Karaman, Son, Bayazıt, Dinçe ve Çolak, 2012).

Benlik kavramı yaş, cinsiyet, başarı, sosyo-ekonomik durum, vücut imgesi, etnik grup, çevre ile etkileşim gibi birçok faktörden etkilenmektedir. Spora katılımın da benlik kavramı üzerine etkisinden söz etmek mümkündür. İnsan yaşamının her boyutunda, gerekli olan benlik kavramı bireyin katılmış olduğu fiziksel etkinliklerinden, kısacası hareketten etkilenir. Fiziksel etkinlik yapmanın beden imgesi memnuniyeti ve benlik saygısına etkisini ortaya koymak adına yapılan araştırmalar çerçevesinde araştırmacılar; benlik saygısı, vücut imgesi memnuniyeti ve egzersiz arasında dolaylı yoldan bir ilişki olabileceğini söylemişlerdir (Kumbaroğlu, 2013).

Bu bilgiler ışığında; nicel araştırma ve tarama modeli ile yapılan bu çalışma, amatör futbolcuların futbol hayatında başarıya ulaşmalarında yüksek benlik saygısına sahip olmaları, hem kişisel olarak hem de toplumda sağlıklı bireyler oluşması açısından amatör futbolcuların benlik saygısı düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelemek amacı ile yapılmıştır.

2. MATERYAL METOD

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, sınırlılıkları, araştırmanın önemi, verilerin toplanması, verilerin analizi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir

2.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışma amatör futbolcuların benlik saygısı düzeylerinin farklı demografik özelliklerine göre incelenmesi amacı ile yapılmıştır.

2.2. Araştırmanın Modeli

Survey metodu anket, mülakat (görüşme) gözlem ve test teknikleri ile uygulanır. Özellikle anket ve mülakat teknikleri Survey araştırmalarında en çok tercih edilenler arasında yer almaktadır (Şen, 2005).

Kaptan (1998) betimleme araştırmalarını; olayların, objelerin, varlıkların, kurumların, grupların ve çeşitli alanların "ne" olduğunu betimlemeye, açıklamaya çalışır. Mevcut olayların daha önceki olay ve koşullarla ilişkilerini dikkate alarak, durumlar arasındaki etkileşimi açıklamayı hedef alır. Bu yöntemle dayanan araştırmalarla, durum nedir? Neredeyiz? Ne yapmak istiyoruz? Nereye, hangi yöne gitmeliyiz? Oraya nasıl gideriz? gibi sorulara, mevcut zaman kesiti içinde olduğu düşünülen verilere dayanılarak cevap bulunması olarak tanımlamıştır.

2.3. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu; Düzce ilinde bulunan amatör futbolculardan çalışmaya gönüllü olarak katılan 173 kişiden oluşmaktadır.

2.4. Sınırlılıklar

Bu araştırma, Düzce ili sınırları içerisinde bulunan 173 amatör futbolcular ile sınırlandırılmıştır.

2.5. Verilerin Toplanması

Veriler araştırmanın amacına uygun olarak, araştırmacı tarafından düzce ilinde bulunan 173 amatör futbolcular ile yüz yüze veri toplama araçları olan “Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (RBSÖ)”, “ve amatör futbolcular hakkında kişisel bilgiler elde etmek amacıyla da “Kişisel Bilgi Formu” konuyla ilgili açıklama yapılarak uygulanmıştır.

2.6. Veri Toplama Araçları

Araştırmada verilerin toplanması amacıyla “Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği” ve araştırmacı tarafından oluşturulan “Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır”.

2.7. Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin analizi için Statistical Packadge for Social Sciences (SPSS) 22.0 paket programı kullanılmıştır Yapılan normallik testi sonucunda, Benlik saygısı düzeyine ilişkin elde edilen p değeri 0,05 ten küçük olduğu için non-parametrik testler kullanılmıştır. İkili grupta Mann-Whitney U, çoklu grupta Kruskal Wallis Testi, Kruskal Wallis Testi sonucunda çıkan anlamlı farkların hangi gruplar arasında belirlemek için Pairwise Comparison testi uygulanmıştır. Anlamlılık düzeyi ($p < 0.05$) olarak kabul edilmiştir

3. BULGULAR

Tablo 1. Normallik Testi

Benlik	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
	,176	173	,000	,918	173	,000

^aLilliefors Significance Correction

Tablo 2. Araştırma Grubunun Yaş Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Benlik	Yaş	N	M	4,301	4	,367
	0-18	17	84,97			
19-22	75	90,22				
23-26	45	81,66				
27-30	18	103,31				
31 ve üstü	18	72,56				
Toplam	173					

Tablo 2’de Amatör futbolcuların benlik saygısı düzeyleri yaş değişkenine göre karşılaştırıldığında gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmemiştir ($p > 0,05$).

Tablo 3. Futbol Dışı Branşla Uğraşma Değişkenine Göre T Testi Sonuçları

Benlik	Branş	N	M	S.O	U	z	P
	Evet	48	74,30	3566,50	2390,500	-2,077	,038
Hayır	125	91,88	11484,50				
Toplam	173						

Tablo 3’te futbol dışında başka branşla uğraşma değişkenine göre benlik saygısı düzeyleri karşılaştırıldığında hayır ve evet arasında hayır cevabı verenler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p < 0,05$)

Tablo 4. Aylık Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Kruskal- Wallis Testi Sonuçları

	Aylık gelir	N	M	P			
Benlik	500 ve altı	33	76,27	10,921	4	,027	
	501-1250tl	74	97,43				*501-1250
	1251-2000tl	32	66,69				1251-2000 tl
	2001-2750tl	17	90,12				
	2751 ve üstü	17	97,53				
	Toplam	173					

Tablo 4'te aylık gelir değişkenine göre benlik saygısı düzeyleri karşılaştırdığında 501-1250 TL ile 1251-2000 TL arasında 501-1250 TL lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmüştür ($p < 0,05$).

Tablo 5. Yaşadığı Yer Değişkenine Göre Kruskal- Wallis Testi Sonuçları

	Yaşadığı yer	N	M	P		
Benlik	Köy kasaba	29	67,34	5,456	2	,065
	İlçe	32	89,55			
	İl	112	91,36			
	Toplam	173				

Tablo 5'te amatör futbolcuların benlik saygısı düzeyleri yaşadığı yer değişkenine göre karşılaştırıldığında gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmemiştir ($p > 0,05$).

Tablo 6. Aile Yapısı Değişkenine Göre Kruskal- Wallis Testi Sonuçları

	Aile yapısı	N	M	P			
Benlik	Çekirdek	99	76,39	13,583	4	,009	
	Geniş aile	60	97,92				*Geniş-çekirdek
	Anne-baba ayrı	6	134,67				
	Anne vefat	6	97,25				
	Baba vefat	2					
	Toplam	173					

Tablo 6'da aile yapısı değişkenine göre benlik saygısı düzeyleri karşılaştırdığında geniş aile ile çekirdek aile arasında geniş aile lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p < 0,05$).

Tablo 7. Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Kardeş sayısı	N	M	P		
Benlik	1-3	125	86,95	,051	2	,975
	4-7	44	87,61			
	8 ve üstü	4	81,75			
	Toplam	173				

Tablo 7'de amatör futbolcuların benlik saygısı düzeyleri kardeş sayısı değişkenine göre karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmemiştir ($p > 0,05$).

Tablo 8. Eğitim Durumu Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Eğitim durumu	N	M	P		
Benlik	İlköğretim	5	83,20	4,191	3	,242
	Lise	51	86,73			
	Üniversite	114	85,76			
	Lisansüstü	3	145,17			
	Toplam	173				

Tablo 8'de amatör futbolcuların benlik saygısı düzeyleri eğitim durumu değişkenine göre karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmemiştir ($p > 0,05$).

Tablo 9. Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Kruskal- Wallis Testi Sonuçları

	Baba eğitim	N	M	P		
Benlik	Okuryazar değil	4	114,00	1,632	3	,652
	İlköğretim	80	85,30			
	Lise	69	85,61			
	Üniversitesi	20	93,20			
	Toplam	173				

Tablo 9’da amatör futbolcuların benlik saygısı düzeyleri baba eğitim durumu değişkenine göre karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 10. Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Kruskal- Wallis Testi Sonuçları

	Anne Eğitim	N	M	P		
Benlik	Okuryazar değil	10	91,65	7,149	3	,067
	İlköğretim	95	77,70			
	Lise	53	99,91			
	Üniversitesi	15	91,79			
	Toplam	173				

Tablo 10’da amatör futbolcuların benlik saygısı düzeyleri anne eğitim durumu değişkenine göre karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 11. Baba Meslek Durumu Değişkenine Göre Kruskal- Wallis Testi Sonuçları

	Baba meslek	N	M	P		
Benlik	Çalışmıyor	6	89,50	,820	4	,936
	İşçi	54	88,21			
	Memur	19	93,32			
	Serbest	60	82,77			
	Emekli	34	88,57			
	Toplam	173				

Tablo 11’de amatör futbolcuların benlik saygısı düzeyleri baba meslek durumu değişkenine göre karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 12. Anne Meslek Durumu Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Anne meslek	N	M	P		
Benlik	Ev hanımı	123	80,43	10,350	4	,035
	İşçi	20	100,63			
	Memur	8	81,06			
	Serbest	3	130,17			
	Emekli	19	110,84			
	Toplam	173				

Tablo 12’de anne meslek değişkenine göre benlik saygısı düzeyleri karşılaştırıldığında emekli ile ev hanımı arasında emekli anne lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

Tablo 13. Futbol Süresi Durumu Değişkenine Göre Kruskal- Wallis Testi Sonuçları

	Futbol süresi	N	M	P		
Benlik	1-3 yıl	15	81,23	5,662	3	,129
	4-6 yıl	62	98,84			
	7-10 yıl	40	77,56			
	11 ve üstü	56	82,18			
	Toplam	173				

Tablo 13’te amatör futbolcuların benlik saygısı düzeyleri futbol süresi durumu değişkenine göre karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 14. Hangi Amaç İle Futbol Durumu Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Amaç	N	M	P	Farklar
Benlik	Sağlık	14	73,04	3	,002
	Sosyal aktivite	47	65,95		
	Ekonomik kazanç	99	96,99		
	Statü kazanma	13	102,08		
	Toplam	173			

Tablo 14’te hangi amaç ile futbol oynadığı değişkenine göre benlik saygısı düzeyleri karşılaştırıldığında ekonomik kazanç ile sosyal aktivite arasında, ekonomik kazanç lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($p<0,05$).

4. TARTIŞMA SONUÇ

Yapılan araştırma sonucu elde edilen verilere göre; Düzce ilinde amatör futbol oynayan kişilerin benlik saygısı ile yaş, yaşadığı yer, kardeş sayısı, eğitim durumu, baba eğitim durumu, anne eğitim durumu, baba meslek ve futbol oynama süresi değişkenleri arasında anlamlı fark görülmezken, aylık gelir değişkenine göre benlik saygısı düzeyleri karşılaştırıldığında 501-1250 TL ile 1251-2000 TL arasında 501-1250 TL lehine, futbol dışında başka branşla uğraşma değişkenine göre benlik saygısı düzeyleri karşılaştırıldığında hayır ve evet arasında hayır cevabı verenler lehine, aile yapısı değişkenine göre benlik saygısı düzeylerini karşılaştırdığında geniş aile ile çekirdek aile arasında geniş aile lehine, anne meslek değişkenine göre benlik saygısı düzeyleri karşılaştırıldığında emekli ile ev hanımı arasında emekli anne lehine ve hangi amaç ile futbol oynadığı değişkenine göre benlik saygısı düzeyleri karşılaştırıldığında ekonomik kazanç ile sosyal aktivite arasında, ekonomik kazanç lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur.

Aygün (2008) tarafından yapılan çalışmada, sporcuların yaşları ile benlik saygısı ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Anlamlı farklılık olmaması ile birlikte 19-21 yaş arası sporcuların benlik saygısı puan ortalamalarının diğer yaş guruplarından daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu sonuç bizim çalışmamızı destekler niteliktedir.

Aygün (2008) tarafından yapılan çalışmada, sporcuların gelir durumu ile benlik saygısı ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Anlamlı farklılık olmaması ile birlikte geliri 3000 TL'nin üstünde olan sporcuların benlik saygısı puan ortalamalarının diğerlerinden yüksek olduğu, 1000-1999 TL arasında gelire sahip olan sporcuların benlik saygısı düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucu da gözlenmekte olup bizim çalışmamızla paralellik göstermemektedir. Bunun nedeni araştırmanın direkt olarak futbolculara değil de farklı branşları yapan sporcu uygulandığından kaynaklanabilir.

Öğüt (2004) tarafından yapılan çalışmada baba eğitim durumu ile benlik saygısı arasındaki ilişki incelenmiş ve istatistiksel olarak bir anlamlılık bulunmamıştır. Aynı çalışmada benlik saygısı ile yaş değişkeni arasındaki ilişki incelenmiş ve benlik saygısı ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Bizim çalışmamızda da yaptığımız araştırmalar sonucu edindiğimiz bulgularda benzer sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Certel ve Bahadır (2012)'ın "Takım Sporunu Yapan Sporcularda Benlik Saygısı ve Sürekli Öfke ve Öfke İfade Tarzı İlişkisinin İncelenmesi" adlı tezinde sporcuların spor yılına göre benlik saygısı araştırmasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olmadığı bulunmuştur. Certel ve Bahadır'ın yaptığı çalışma çalışmamızı destekler niteliktedir.

5. ÖNERİLER

Sonuçlar doğrultusunda:

- Yapılan araştırma sonucunda amatör futbol oynayan kişilerin benlik saygılarının farklı demografik değerlendirmelerinde hepsine yakın kısmında yüksek bulunduğu için, bu konuyla alakalı daha kapsamlı bir araştırma yapılabilir.
- Bu araştırma, Düzce ili gibi sınırlı bir bölgede ve 173 örnekleme yapılmış olup daha fazla örnekleme kapsamlı bir araştırma yapılabilir. İleride yapılacak çalışmalarda Türkiye'nin diğer illerinde aynı kitleye aynı çalışmalar yapılarak, büyük bir örneklem grubu oluşturularak daha fazla bilgi edinilebilir. Bu durum bize iller arasında karşılaştırma yapma imkânı da tanır.
- Literatürde futbolcuların benlik saygısının demografik özelliklerine göre incelenmesi konusunda çok az araştırma bulunmaktadır. Bu konu üzerinde yeni çalışmaların yapılması faydalı olabilir.
- Yaptığımız araştırmadaki hangi amaç ile futbol durumu değişkenine göre Kruskal-Wallis Testi sonuçları bulgusundan yola çıkarak bakıldığında kişilerin genellikle ekonomik kazanç için bu işi tercih ettiği kanısına varılmıştır. Kişilerin ekonomik kazançtan ziyade sağlık açısından da bu sporu yapması kişilere vurgulanabilir. Bu doğrultuda çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKLAR

- AYGÜN F. D. (2008). *Elit Buz Hokeyi Sporcularının Benlik Saygısı ve Karar Verme Düzeylerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ağrı.
- BACANLI, H. (2004). *Gelişim ve Öğrenme*. Ankara: Nobel Yayınları.
- CERTEL, Z. ve BAHADIR, Z. (2012). Takım Sportu Yapan Sporcularda Benlik Saygısı ve Sürekli Öfke ve Öfke İfade Tarz İlişkisinin İncelenmesi. *Selçuk University Journal of Physical Education and Sport Science*, 14(2), 157–164.
- COREY, G. (2005). *Psikolojik danışma, psikoterapi kuram ve uygulamaları*. Çev: T. Ergene, İstanbul: Mentis Yayınevi.
- GENCER, E. (2008). *Yıldızlar kategorisi erkek güreşçilerde denetim odağı, benlik saygısı ve başarı ilişkisi: Ege bölgesi yıldızlar ligi örneği*. YL Tezi, Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- GÖRAL, K., SAYGIN, Ö., BABAYİĞİT İREZ, G. (2012). Profesyonel Futbolcuların Oynadıkları Mevkilere Göre Görsel ve İşitsel Reaksiyon Sürelerinin İncelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi* 14 (1), 5-11.
- KAPTAN, S. (1998). *Bilimsel araştırma ve istatistik teknikleri*. 11.Baskı, Ankara: Tekışık Yayıncılık.
- KARAMAN, Ç., SON, M., BAYAZIT, B., DİNÇE, Ö. ve ÇOLAK, E. (2012). Spor yapan ve yapmayan 10-12 yaş grubu çocuklarda benlik saygısının incelenmesi. *I. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi*, 431-438, Antalya.
- KUMBAROĞLU, Z. (2013). *Spor yapan ve yapmayan ortaöğretim öğrencilerinin empatik eğilim düzeyleri ile benlik saygısı düzeylerinin çeşitli sosyodemografik özelliklerine göre karşılaştırılması*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- MITCHELL, C. E (1990). Development or restoration of trust in interpersonal relationship. *Adolescence*, 25(100), 847-855.
- ÖĞÜT, R. (2004). *Sporda Sürekli Kaygı ile Benlik Saygısının Karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir
- SPENCE, S. H. (2003). Social skills training with children and young people: Theory, evidence and practice. *Child and Adolescent Mental Health*, 8(2), 84-96.
- ŞEN, Ü. S. (2005) Sanat Eğitiminde Bilimsel Araştırma Yöntemlerinin Kullanılması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 5(1) 343-360.
- TUFAN, B. ve YILDIZ, S. (1993). *Geri Dönüş Sürecinde İkinci Kuşak Almanya'dan Dönen Öğrencilerin Benlik Saygıları ve Ruhsal Belirtileri*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları.
- YETİM, A. (2015). *Sosyoloji ve spor*. Ankara: Berika Yayınevi.
- YÖRÜKOĞLU, A. (1988). *Gençlik Çağı Ruh Sağlığı Eğitimi ve Ruhsal Sorunları*. 5.Baskı, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları Sosyal ve Felsefi Eserler Dizisi.